

אוניברסיטת תל-אביב
בית הספר לקולנוע וטלוויזיה ע"ש סטיב טיש

טלוויזיה, אקטיביזם ושינוי חברתי
Television, Activism and Social Change
סמסטר א', תשע"ח (2 ש"ס)

סוג המסגרת: שיעור
שם המרצה: ד"ר דן ערב
טלפון: 0547-935600
danarav@post.tau.ac.il
שעות קבלה: לפי תיאום טלפוני מראש

דואר אלקטרוני:

תאור הקורס

הקורס: "טלוויזיה, אקטיביזם ושינוי חברתי" מפנה מבט אל חלקה של התמונה הנעה בתהליכים של התנגדות, ערעור, וקידום אג'נדות אלטרנטיביות לסדר הקיים. ייחודו של הקורס הוא במהלך המבקש לחתור תחת התפיסה השלטת הרואה בטלוויזיה מדיום הגמוני שכול תכליתו שימור והנצחת הסדר החברתי-כלכלי הנהוג.

הקורס יעסוק בתיאוריות של חתרנות, אי ציות וסרבנות, שיבוש תרבות ושינוי חברתי; במהלכו נתהר על היתכנותו של שינוי בשיטה ניאוליברלית; בהפיכתה של תיאוריית הקונספירציה לדימוי בידורי ובדמותו של המהפכן כגיבור תרבות פלקטי. נסקור את ביטוי ההתנגדות במגוון הפקות טלוויזיה, וכן בטקסטים טלוויזיוניים שונים שהופקו על ידי יחידים וארגונים חברתיים, בחלקם חוץ-מימסדיים.

התוצרים הטלוויזיוניים, מתקופות ומז'אנרים שונים, ינעו מסרטים דוקומנטריים כמקדמי אג'נדות חברתיות (הלגונה הסודית), סרטים וסדרות של דוקו-אקטיביזם (מייקל מור, לדוגמה), ביטויי זיוף והתחזות (Yes Man, השרוף), מגזיני חדשות אלטרנטיביים (The Onion, The Daily Show), פרסומות חברתיות ותוכניות ריאליטי.

במהלך הקורס נתעמק בהגותם של חוקרים והוגי דעות ממיכאיל באחטין ומישל פוקו ועד נעמי קליין (נו לוגו), חכים ביי (TAZ) וקאלה לאסן (שיבוש תרבות).

דרישות הקורס

נכחות, השתתפות וכתובת עבודה בסוף הסמסטר.

מרכיבי הציון הסופי

תוכנית השיעורים וביבליוגרפיה מומלצת

שיעור 1: מבוא – תקשורת, חברה ואקטיביזם

Caldwell, Gillian (2005): "Using Video for Advocacy" in: Gregory, Sam, Caldwell, Gillian, Avni, Ronit and Harding, Thomas, *Video for Change: A Guide for Advocacy and Activism*, Pluto Press, pp. 1-19.

Hoffman, Abbie, (1968): "[Fuck the System](#)" 1968, *Revolution for the Hell of It*, New York: Dial Press.

שיעור 2: תיאוריות של התנגדות: קרנבל, סיטואציוניזם ושיבוש תרבות

לאסון, קאלה (2002): שיבוש תרבות, תל-אביב: בבל. עמ' 135-180
לאסון, קאלה (2002): שיבוש תרבות, תל-אביב: בבל. עמ' 181-275
קליין, נעמי (2002): בלי לוגו, תל-אביב: בבל (חברה). עמ' 299-382

שיעור 3: מרחב ציבורי: גרפיטי, אדבסטינג, תיאטרון רחוב, מובייל קלבינג, פארקור
דה סרטו, מישל (2005): "צעדות בעיר", בתוך: רחל קלוש וטלי חתוכה (עורכות): תרבות
אדריכלית: מקום, ייצוג, גוף, תל-אביב: רסלינג. עמ' 59-78.

קזין, אורנה (2004): במרחק הליכה: חיבור קצר על תרבות הצריכה, תל-אביב: בבל ומרכז השל.

Daskalaki, Maria and Mould, Oli, (2010): *Urban Activism: Embodied Creativity and Resistance to Capitalist Appropriation*, Paper presented at the 3rd Latin American and European Meeting on Organizational Studies.

Moreau, Terri and Alderman, Derek (2011): "Graffiti and the Eradication of Alternative Landscape Expression", *Geographical Review*, Vol. 101, Issue 1, pp. 106-124.

שיעור 4: דוקו-אקטיביזם

Bernstein, Noga (2009): *Panopticism and Subversive View In Documentary Film* "52/50.

נאדר, ניר (2008): *שביטה ו-The Take* – התנגדות ללא פוליטיקה, מערבון, 3-4, עמ' 38-43.

שיעור 5: דוקו-אקטיביזם (ב)

Rinaldo, Rachel (2001): "Pixel Visions :The Resurgence of Video Activism"
http://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:nbq-yR7k8vgJ:scholar.google.com/+videoactivism&hl=iw&as_sdt=0,5

שיעור 6: וידאו ויראלי וביקורת הנרטיב ההגמוני

Curtis Brown, Curtis and Allen, Diana (2010): "The Mavi Marmara at the Frontlines of web 2.0.", *Journal of Palestinian Studies*, Vol. 40 No. 1. fall 2010.

Ronnell, Avital (1992): "Vidoe/Television/Rodney King: Twelve Steps Beyond the Pleasure Principle." *Differences*, Vol. 4. 1992.

שיעור 7: "תוכן חברתי": אדיוטיינמנט וקידום אג'נדות חברתיות בתוכניות ריאליטי, טוק שואו, ודרמה

Doan Carry (2005) "Subversive stories and hegemonic tales' of child sexual abuse: from expert legal testimony to television talk shows", *International Journal of Law in Context*, (2005) 1 pp. 295-309.

שיעור 8: כשהחברתי פוגש במסחרי: מיתוג חברתי

Sankar Sen, C.B. Bhattacharya (2001) Does Doing Good Always Lead to Doing Better? Consumer Reactions to Corporate Social Responsibility. *Journal of Marketing Research*: May 2001, Vol. 38, No. 2, pp. 225-243.
<https://doi.org/10.1509/jmkr.38.2.225.18838>

שיעור 9: אקטיביזם משפטי בטלוויזיה

Gershman, Bennett L., (1989) The Thin Blue Line: Art or Trial in the Fact-Finding Process?. *Pace Law Review*, Vol. 9, p. 275, 1989.
Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=1512856>

שיעור 10: פרודיה והתחזות

Miller, A. Jared, (2006): *The Yes Men: The Role of Parody in the Anti-globalist Rhetoric*, Long Beach: California State University.

The Yes Men (Andy Bichlbaum) (2004): *The True Story of the End of the World Trade Center* , The Disinformation Company.

http://www.the7eye.org.il/DailyColumn/Pages/270210_Our_special_correspondent_to_the_bathroom.aspx

שיעור 11: האקטיביזם

<http://www.arifyildirim.com/ilt510/peter.ludlow.pdf>

שיעור 12: סרבנות ואי ציות אזרחי

גאנדי, מוהנדס [1922] 1998: "אי ציות אזרחי כזכות טבעית", בתוך: יהושע ויינשטיין (עורך): אי ציות ודמוקרטיה, ירושלים, מרכז שלם, עמ' 111-122.

כרמי, נעמה (2006): "סירוב ודמוקרטיה: מדרון חלקלק?" בתוך: מנחין, י' (עורך): כיבוש וסירוב, ירושלים, ספרי נובמבר, עמ' 71-77.

מנחין, ישי (2006) "אמונה מצפון וערכים". בתוך: מנחין, י' (עורך): כיבוש וסירוב, ירושלים: ספרי נובמבר, עמ' 78-85.

חולס, ג'ון [1966] 1998: ההצדקה של אי ציות אזרחי", בתוך: יהושע ויינשטיין (עורך): אי ציות ודמוקרטיה, ירושלים, מרכז שלם, עמ' 14-163.

ת'ורו, הנרי דוד [1849] 2006: אי ציות אזרחי, תל-אביב: רסלינג.

שיעור 13: שיעור סיכום

רשימת קריאה נוספת

Bernstein, Noga (2009): Panopticism and Subversive View In Documentary Film "52/50".

Caldwell, Gillian (2005): "Using Video for Advocacy" in: Gregory, Sam, Caldwell, Gillian, Avni, Ronit and Harding, Thomas, *Video for Change: A Guide for Advocacy and Activism*, Pluto Press, pp. 1-19.

Daskalaki, Maria and Mould, Oli, (2010): Urban Activism: Embodied Creativity and Resistance to Capitalist Appropriation, Paper presented at the 3rd Latin American and European Meeting on Organizational Studies.

Doan Carry (2005) "Subversive stories and hegemonic tales' of child sexual abuse: from expert legal testimony to television talk shows", *International Journal of Law in Context*, (2005) 1 pp. 295-309.

Hoffman, Abbie, (1968): "[Fuck the System](#)" 1968, *Revolution for the Hell of It*, New York: Dial Press.

Miller, A. Jared, (2006): *The Yes Men: The Role of Parody in the Anti-globalist Rhetoric*, Long Beach: California State University.

Moreau, Terri and Alderman, Derek (2011): "Graffiti and the Eradication of Alternative Landscape Expression", *Geographical Review*, Vol. 101, Issue 1, pp. 106-124.

Rinaldo, Rachel (2001): "Pixel Visions :The Resurgence of Video Activism"http://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:nbq-yR7k8vgJ:scholar.google.com/+videoactivism&hl=iw&as_sdt=0,5

The Yes Men (Andy Bichlbaum) (2004): *The True Story of the End of the World Trade Center* , The Disinformation Company.

גאג, דאלי, אביבית (2006): ביקורת הצריכה של האדבסטרס (Addbusters)", תו+ גיליון 8, סתיו 2006, עמודים 28-31.

גאנדי, מוהנדס [1922] 1998: "אי ציות אזרחי כזכות טבעית", בתוך: יהושע ויינשטיין (עורך): אי ציות ודמוקרטיה, ירושלים, מרכז שלם, עמ' 111-122.

דה סרטו, מישל (2005): "צעדות בעיר", בתוך: רחל קלוש וטלי חתוכה (עורכות): תרבות אדריכלית: מקום, ייצוג, גוף, תל-אביב: רסלינג. עמ' 59-78.

כרמי, נעמה (2006): "סירוב ודמוקרטיה: מדרון חלקלק?" בתוך: מנוחין, י' (עורך): כיבוש וסירוב, ירושלים: ספרי נובמבר, עמ' 71-77.

לאסן, קאלה (2002): שיבוש תרבות, תל-אביב: בבל. עמ' 135-180.

לאסן, קאלה (2002): שיבוש תרבות, תל-אביב: בבל. עמ' 181-275.

מנוחין, ישי (2006) "אמונה מצפון וערכים". בתוך: מנוחין, י' (עורך): כיבוש וסירוב, ירושלים: ספרי נובמבר, עמ' 78-85.

נאדר, ניר (2008): שביתה ו-The Take – התנגדות ללא פוליטיקה, מערבון, 3-4, עמ' 38-43.

קזין, אורנה (2004): במרחק הליכה: חיבור קצר על תרבות הצריכה, תל-אביב: בבל ומרכז השל.

קליין, נעמי (2002): בלי לוגו, תל-אביב: בבל (חברה). עמ' 299-382.

רולס, ג'ון [1966] 1998: ההצדקה של אי ציות אזרחי", בתוך: יהושע ויינשטיין (עורך): אי ציות ודמוקרטיה, ירושלים, מרכז שלם, עמ' 147-163.

ת'ורו, הנרי דוד [1849] 2006: אי ציות אזרחי, תל-אביב: רסלינג.